

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

รายวิชา ง21101 การงานอาชีพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 งานเกษตร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 31 เรื่อง การแปรรูปปลากราย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

เวลา 15 คาบ

เวลา 1 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อดำรงชีวิต และครอบครัว

ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ง 1.1 ม.1/1 วิเคราะห์ขั้นตอนการทำงานตามกระบวนการทำงาน

ตัวชี้วัดปลายทาง

ง 1.1 ม.1/2 ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงานด้วยความเสียสละ

ง 1.1 ม.1/3 ตัดสินใจแก้ปัญหาการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกผลิตภัณฑ์การแปรรูปปลากราย (K)
2. จัดทำแผนปฏิบัติการแปรรูปปลากราย (P)
3. เห็นประโยชน์ของการนำปลากรายมาแปรรูป (A)

3. สาระสำคัญ

ปลากรายเป็นปลาน้ำจืดจัดอยู่ในประเภทปลากินเนื้อ นิยมนำมาแปรรูปเป็นลูกชิ้น ทอดมัน เนื้อปลาสดชุบปรุงรส และเมนูอื่น ๆ เป็นปลาเนื้ออ่อนที่ราคาไม่แพง สามารถหาซื้อมาแปรรูปรับประทานในครัวเรือน

4. สาระการเรียนรู้

การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

- การแปรรูปปลากลาย

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการคิด
2. ความสามารถในการแก้ปัญหา
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. อยู่อย่างพอเพียง
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

7. คำถามสำคัญ

การนำปลากลายมาแปรรูป ควรเลือกปลาอย่างไร

8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ GPAS 5 Steps

ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)

1. นักเรียนร่วมกันสนทนาและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปลากลาย โดยตอบคำถาม ดังนี้

- นักเรียนรู้จักปลากลายหรือไม่

(รู้จัก/ไม่รู้จัก)

- ปลากลายมีลักษณะภายนอกอย่างไร

(ตัวอย่างคำตอบ รูปร่างแบน ส่วนหัวแยกแตกต่างจากลำตัวชัดเจน โดยมีส่วนหัวเล็ก

และโค้งใหญ่ไปจรดกับไหลหรือคิปลหลัง มีจุดดำบริเวณเหนือครีบกัน)

- ปลากลายจัดอยู่ในปลาประเภทใด

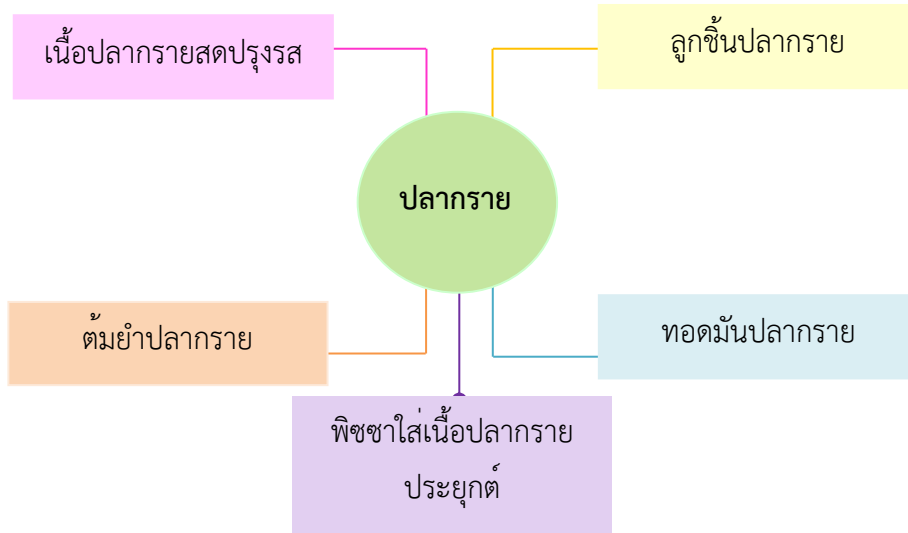
(ปลากินพืช/ปลากินเนื้อ)

2. นักเรียนร่วมกันศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนำปลากลายมาแปรรูป

จากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น หนังสือเรียน ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต

ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing)

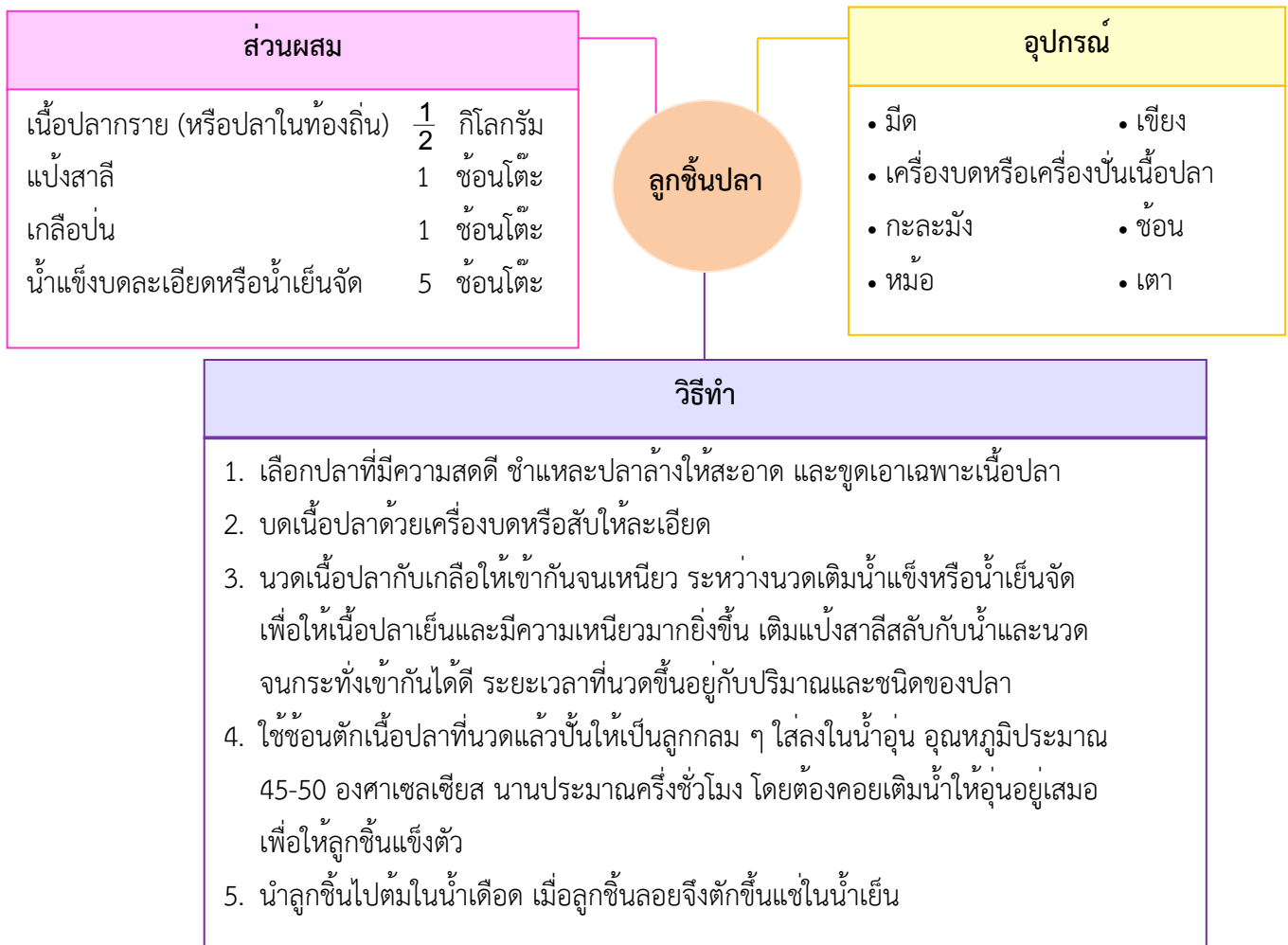
3. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การแปรรูปจากปลากราย โดยทำเป็นแผนภาพความคิด ดังตัวอย่าง

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม แล้วจับสลากเลือกผลิตภัณฑ์การแปรรูปจากปลากราย กลุ่มละ 1 ชนิด ดังนี้

- ลูกชิ้นปลากราย
- ทอดมันปลากราย
- ต้มยำปลากราย

5. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เกี่ยวกับการแปรรูปปลากลายของกลุ่มตนเอง
ระบุส่วนผสม อุปกรณ์ และขั้นตอนการทำ เป็นแผนภาพความคิด ดังตัวอย่าง

6. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น โดยร่วมกันตอบคำถามกระตุ้นความคิด ดังนี้
- การนำปลากลายมาแปรรูป ควรเลือกปลาอย่างไร
- (ตัวอย่างคำตอบ สดใหม่ สะอาด)

ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and Constructing the Knowledge)

7. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำแผนพับเกี่ยวกับการแปรรูปปลาทรายของกลุ่มตนเอง จากนั้นออกแบบและตกแต่งให้สวยงาม
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันส่งตัวแทนออกมาสรุปขั้นตอนการทำงานเป็นแผนภาพความคิดบนกระดาน
9. นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เข้าใจเป็นความรู้ร่วมกัน ดังนี้
ปลาทรายเป็นปลาน้ำจืดจัดอยู่ในประเภทปลากินเนื้อ นิยมนำมาแปรรูปเป็นลูกชิ้น ทอดมัน เนื้อปลาสดชุบปรุงรส และเมนูอื่น ๆ เป็นปลาเนื้ออ่อนที่ราคาไม่แพง สามารถหาซื้อมาแปรรูปรับประทานในครัวเรือน

ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the Communication Skill)

10. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนพับของกลุ่มตนเองหน้าชั้นเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

กิจกรรมนี้สร้างเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ด้านการสื่อสาร

11. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเกี่ยวกับวิธีการทำงานให้เห็นการคิดเชิงระบบและวิธีการทำงานที่มีแบบแผน

ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-Regulating)

12. นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมแผนพับที่จัดทำขึ้นเพื่อติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน เพื่อเป็นความรู้แก่น้อง ๆ พี่ ๆ หรือบุคลากรในโรงเรียน
13. นักเรียนประเมินตนเอง โดยเขียนแสดงความรู้สึกหลังการเรียนรู้และหลังการทำกิจกรรมในประเด็นต่อไปนี้
  - สิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ในวันนี้คืออะไร
  - นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
  - เพื่อนนักเรียนในกลุ่มมีส่วนร่วมกิจกรรมในกลุ่มมากน้อยเพียงใด
  - นักเรียนพึงพอใจกับการเรียนในวันนี้หรือไม่ เพียงใด
  - นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้นี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมทั่วไปได้อย่างไร

จากนั้นแลกเปลี่ยนตรวจสอบขั้นตอนการทำงานทุกขั้นตอนว่าจะเพิ่มคุณค่าไปสู่สังคม เกิดประโยชน์ต่อสังคมให้มากขึ้นกว่าเดิมในขั้นตอนใดบ้าง สำหรับการทำงานในครั้งต่อไป

9. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เน้นสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.)
3. กระดาษสำหรับทำกิจกรรม
4. แหล่งการเรียนรู้อินเทอร์เน็ต
5. www.iadclass.com
6. www.iadth.com

10. การประเมินการเรียนรู้

1. ประเมินความรู้ เรื่อง ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ปรารถนา (K) ด้วยแบบทดสอบ
2. ประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม (P) ด้วยแบบประเมิน
3. ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน (A) ด้วยแบบประเมิน

11. แบบประเมินตามสภาพจริง (Rubrics)

แบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
กระบวนการทำงานกลุ่ม	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน และมีการชี้แจงเป้าหมายการทำงาน มีการปฏิบัติงานร่วมกัน อย่างร่วมมือร่วมใจ พร้อมกับการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาทสมาชิกชัดเจน มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน และปฏิบัติงานร่วมกัน แต่ไม่มีการประเมิน เป็นระยะ ๆ	มีการกำหนดบทบาท เฉพาะหัวหน้า ไม่มีการชี้แจงเป้าหมาย อย่างชัดเจน ปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่ครบทุกคน	ไม่มีการกำหนด บทบาทสมาชิก และไม่มีการชี้แจง เป้าหมาย สมาชิก ต่างคนต่างทำงาน